Revoluci v energetice virus nezastaví

Koronavirus může být i příležitost, říká Lenka Kovačovská, výkonná ředitelka Českého plynárenského svazu.

ABSTRACT:

The specific impacts of the coronavirus pandemic on the energy/gas sector is difficult to estimate, it depends on the level of decline in industrial production, says Lenka Kovačovská, executive director of the Czech gas association.

Jaké dopady epidemie COVID-19 očekáváte v energetice, případně v sektoru plynárenství?

Jakékoli konkrétní dopady lze v současné době jen velmi těžce odhadnout, natož kvantifikovat. Bude záležet, jak velký bude propad průmyslové výroby a s ní spojené poptávky po komoditách. Z širšího pohledu jsou nyní více než kdy jindy platné argumenty pro výraznější zapojení plynárenství do podoby budoucí evropské energetiky. Je to proto, že plynárenství nabízí relativně nízké investiční náklady a rychlou výstavbu nových plynových zdrojů tam, kde nebude vůle nebo objektivní možnosti pro výstavbu složitějších, a především nákladnějších investičních celků.

Jsou dnes aktivity v plynárenství stejné, jako byly před vypuknutím koronavirové krize?

Na začátku roku jsme všichni pozorně sledovali aktivity Evropské komise, která začala postupně představovat opatření a strategie související se Zelenou dohodou pro Evropu. Nyní se celý sektor, stejně jako de facto všechna odvětví, přizpůsobil aktuální situaci, řeší urgentní potřeby, soustředí se více dovnitř jednotlivých států. Jsem přesvědčena, že to zvládá dobře. Plynárenské společnosti se nyní věnují především zajištění kvality a spolehlivosti dodávek, průběžné údržbě sítí a zvládnutí výrazně intenzivnější virtuální komunikace se zákazníkem, což se mimochodem do budoucna jistě projeví jako prospěšná zkušenost. Dlouhodobé cíle však dnešní situace nemění. Hlavní výzvou i pro české plynárenství nadále zůstává klimaticko-energetická politika EU.

Mají pravdu ti, kteří předvídají, že epidemie koronaviru zpomalí revoluci v energetice a odchod od tuhých paliv?

Budeme-li vycházet z reálných a pravděpodobných předpokladů, opatření proti šíření epidemie tu budou minimálně týdny až jednotky měsíců. Plány EU naproti tomu směřují k rokům 2030 a 2050. Hovoříme tedy o aktivitách v řádech dalších desítek let, během nichž se můžeme přizpůsobovat i vyrovnávat s mnoha dalšími výzvami. Takže nic takového, jako zpomalení revoluce v energetice, se nestane. Ani aktuální plán Evropské komise nenaznačuje žádné zpomalení aktivit. Naopak realizaci představených opatření v rámci tzv. Zelené dohody pro Evropu i nadále chápe jako jednu z klíčových priorit a nepočítá ani s žádným rozvolněním tempa přípravy relevantní legislativy. Již nyní je navíc jasné, že pro tento postup má dostatečnou podporu členských států, včetně těch nejvíce zasažených epidemií koronaviru.

Jak by měl přechod k nové energetice postupovat?

Měl by být v každém případě co nejlevnější a nejefektivnější. Na úrovni velké energetiky by měl probíhat ideálně na bázi tržních signálů. V této souvislosti můžeme zmínit například funkční systém EU pro obchodování s emisemi. Český plynárenský svaz velmi pečlivě sleduje práci Uhelné komise a prostřednictvím členství ve Svazu průmyslu a dopravy se aktivně účastníme diskusí a vznášíme připomínky. Význam zemního plynu pro Českou republiku se projeví především v souvislosti s pokračujícím odklonem od uhlí a při ne zcela jasné koncepci rozvoje jádra.

V „nízkoemisní budoucnosti“ pak bude plyn téměř určitě plnit úlohu zálohy a regulace. Zemní plyn a do budoucna biometan mohou poskytnout rychlé a relativně velmi levné řešení problému omezování emisí automobilů. Velikou příležitost k posunu proto vidím v dopravě.

Doufám, že stávající hospodářské zpomalení přispěje k racionalizaci diskuse o budoucnosti využívání spalovacích motorů v Evropě. Nevěřím, že ekonomika a populace oslabená krizí budou v takové kondici, aby dokázaly přejít od benzinových a naftových motorů rovnou k elektromobilům.

Zdaleka ne všechny země byly natolik bohaté, aby mohly zavádět šrotovné už před pandemií, natož po jejím skončení. Je ale nezbytné, aby se jednotlivé legislativní nástroje, ať již evropské, tak národní, vzájemně nepodkopávaly, což se v případě ekologizace dopravy a plynové mobility bohužel děje.

Kde všude by ještě mohl plyn najít využití?

Už na konci minulého roku jsme začali jednat o budoucí výrazné proměně teplárenství, kde by měl zemní plyn nahradit uhlí. Počítáme také s jeho využitím pro vyrovnávání dodávek elektřiny z obnovitelných zdrojů a v neposlední řadě také v průmyslu, kde k uhlí neexistuje jiná alternativa, než zemní plyn. Souběžně s těmito kroky chystáme také usnadnění připojování nových zdrojů biometanu, případně vodíku do naší soustavy.

Je dnes možné odhadnout další vývoj cen zemního plynu?

V současnosti je tu převis nabídky na globálním trhu se zemním plynem, velká konkurence dodávek i v rámci EU a více než bezprecedentně nízké ceny ropy, které dosahují i záporných čísel. Krize vyvolala ekonomické zpomalení a není jisté, jak rychle proběhne zpětný náběh globální ekonomiky. To všechno jsou ukazatele, podle nichž není důvod realisticky očekávat růst ceny plynu na trzích.

(mg)